

מכתב

שיעון חזק היומי בדרך קצרה

לע"נ הרה"צ ר' ישראל אליהו ויינטרוב
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

פרשת אחרי מות תשע"ד

גיוון 89

ביצה יב-יח

הוא גמר מלאכה גם לישבת הוא גמר מלאכה, ורב שישא בר אידי הוכיח מהמשנה של גורן למעשה שקיינו ודילועים חייבים משיפסוק ואם העמיד ערימה חייב וכן לגבי בצלים, ולענין שבת העמדת ערימה פטור שנאסר רק מלאכת מחשבת. אביי אמר בשם רב יוסף שמולל אחד על אחד, ורב אידי אמר משמו שמולל אחד על שנים, ורבא אומר שאם עושה בשינוי מותר אפילו אחד על כולם,

דף יד רב אדא בר אבהו אומר בשם רב שמנפח בקשרי אצבעותיו ולא בידו, ורבא אמר שאם עושה בשינוי יכול לעשות בכל ידו, ור"א אומר שמנפח בידו אחת ובכל כוחו.

משנה לב"ש יכול לדרך תבלין במדוך של עץ ומלח רק בפך או בעץ פרוו, ולב"ה יכול לדרך תבלין כדרכו במדוך של אבן ומלח אף בשל עץ. **גמרא** לכו"ע צריך שינוי במלח ונחלקו רב הונא ורב חסדא אם הטעם הוא שמלח יכל להכין מאתמול כי כול הקריית צריכות מלח לא תבלין, או שכל התבלינים אם נעשה מאתמול יכול טעמים ומלח לא יפוג טעמו, ונ"מ בין הטעמים כשיודע מראש מה יבשל או בתבלין כרוכס שאינו מפיג טעמו.

שמואל סובר שדכים הכל כדרכו ואפילו מלח, ואין להקשות מהמשנה שלכו"ע צריך שינוי במלח, שיש ברייתא שר"מ אומר שב"ש ובי"ה לא נחלקו שמואל לדרך מלח כדרכו, ונחלקו רק אם נידוכין לבדם שב"ש מתיירם לדרך בפך ובעץ פרוו לצלי ולא לקרייה, ולב"ה בכל דבר ואין הכוונה גם לכלי מוקצה אלא אפילו לקדירה. **רב אחא ברדלא** אמר לבנו שידוך בהטיה, רב ששת שמע ביו"ט קול של דיכה ואמר שזה לא בביתו, ואין לומר שעשו בהטיה שהוא שמע שהקול היה צלול וזה לא היה תבלין שבתבלין נשמע הקול כנביחה.

כתוב בברייתא שלא עושים חטיץ טיסי לחלק לר' חלקים כי אין כותשים במכתשת, והברייתא לא אומרת שלא כותשים במכתשת כי אז היינו אומרים שאסור רק בגדולה ובקטנה מותר קמ"ל שאסור לגמרי, אך בברייתא אחרת כתוב שמואל בקטנה, ואמר אביי שבאמת הברייתא אסרה רק בגדולה, **עמוד ב** ורבא מחלק שבבבל שאין מי שילול מותר בקטנה, ורבא"י שיש עבדים אסור בקטנה, רב פפא היה בביתו של מר שמואל ביו"ט והביאו לו דייא ולא אכלה שדכוה ביו"ט, ואין לומר שדכוה בקטנה שראה שידוכה היטב ולא הייתה מאתמול שראה שהיה לה מראה לבן או שחשש בביתו של מר שמואל שיש שם עבדים המזולזים.

משנה לב"ש כשבורר קטניות ביו"ט נוטל האוכל מהפסולת ואוכלו, ולב"ה יכול לברור כדרכו בקנון או תמחוי אך לא בטבלא נפה או כברה, ורבן גמליאל מתיר להדיח במים לשלות מהם הפסולת. **גמרא** ר"ג אומר שמנתינו דיברה באוכל מרובה אך כשהפסולת מרובה לכו"ע נוטל האוכל מהפסולת, אך בפסולת מרובה לכו"ע אסור בפסולת והכוונה היא שכשהטירחה בפסולת מרובה אף שהיא קטנה שבעורה לכו"ע נוטל האוכל.

ר"א בר' צדוק אומר שמנהגם של ר"ג שהביאו דלי מלא עדשים והציפוהו במים והאוכל למטה והפסולת עלתה, ומה ששינוי בברייתא להפך זה בעפר שהוא שוקע יותר מהאוכל אך קש עולה למעלה.

משנה לב"ש מותר לשלוח ביו"ט רק אוכל מוכן, ולב"ה יכול לשלוח בהמה חיה ועוף בין חיים בין שחוטים, וכן יכול לשלוח יינות שמנים וסלתות וקטניות ולא תבואה ולר"ש מותר גם תבואה. **גמרא** רב יחיאל אומר שגם לב"ה לא ישלח בשרה והיינו בג' בני אדם ויותר, ורב אשי הסתפק בג' אנשים וג' מיני דברים.

ר"ש התייר תבואה שעושים מחיטים לודיות, וכן שעורים שנותנם לבהמתו, ועדשים שעושה מהם רסיסים.

משנה מותר לשלוח בגדים גם כשאנים תפורים ואף שיש בהם כלאים, כשהם לצורך המועד, ואין לשלוח סנדל המסומר ומגעל שאינו תפור, ולר' יהודה גם אין לשלוח מגעל לבן שהוא צריך אומן והכלל הוא שמותר לשלוח גם שנהנים ממנו ביו"ט. **גמרא** לכאורה בגדים תפורים ניתן ללבשם ושיאנם תפורים ניתן להתכסות בהם, אך כלאים אינם ראויים, ואין לומר שראויים הם להניח תחתיו שהרי כתוב לא יעלה עליך ומהתורה מותר להציע תחתיו אך חכמים אסרו שמא תיכרך נימא על בשרו, ואין לומר שפסיק משהו בינו לכלאים שהרי אמר רבי בשם קהל ירושלים שאסור לישן גם על ג' מצעות כשיש תחתם כלאים, ואין לומר שזה ראוי לילון שהרי אמרו שוילון טמא שהשמש מתחמם בו,

דף טו וצריך לומר שמדובר בבגד קשה, כמו שאמר רב הונא בר רב יהושע שבגד קשה שעושים בנרש מותר בכלאים, ורב פפא אומר שגם בערדלים אין כלאים, ורבא אומר שבצנור של מעות גם אין איסור כלאים ובצנור של זרעים יש איסור כלאים, ורב אשי אמר שגם של זרעים אין בו איסור כלאים שאין בוה דרך חימום. **סנדל מסומר** לא משתמשים ביו"ט בגלל הגזירה ממעשה שהיה, והוכיח מזה אביי שאין בו איסור לטלטל שאם היה אסור בטלטול פשוט שאין לשלוח אותו אלא אפילו שיכול לטלטלו אך לשלוחו אסור.

לא שולחים מגעל שאינו תפור והחידוש הוא שאסור גם כשהוא מחובר בתידות עץ. **ר' יהודה** מתיר מגעל שחור ולא לבן שאין לביצת גיר להשחירו, ור' יוסי אומר גם שחור שצריך צחצוח, והם דיברו כל אחד במקומו שבמקומו של ר' יהודה מקום הבשר הוא למטה ולכן לא מצחצח ובמקומו של ר' יוסי הבשר למעלה וצריך צחצוח. **רב ששת** התייר לתלמידים לשלוח תפילין ביו"ט, ואביי הקשה שבמשנה כתוב שמותר רק דבר שנהנים ממנו ביו"ט, ויש לבאר שדבר שמשתמשים ממנו בחול מותר ביו"ט.

אביי אומר שההולך בדרך בער"ש ותפילין בראשו ושקעה עליו השמש מניח ידו עליהן עד שיגיע לביתו, וכן אם ישב בביהמ"ד ותפילין בראשו וקדש עליו היום ניח ידו עליהן עד שיעזב לביתו, ורב הונא בר רב איקא הקשה מברייתא שכתוב שהבא בדרך ותפילין בראשו והחשיך עליו ניח ידו עד בית הסמוך לחומה, וכן כשהיה בביהמ"ד ניח ידו עד שיגיע לבית הסמוך לביהמ"ד, ויש לחלק שכשהם נשמרות עדיף למעט בהילוך עמם ואם לא, ילך עד לביתו, אך לפ"ו כשאנים נשמרות מותר גם כשמצאם בקרקע, כמו שכתוב בברייתא תפילין יכניסם זוג זוג, ויש לחלק שכשהם נשמרות מהגנבים והכלבים לא יכניס לביצת ואין נשמים מכלבים ולא מגנבים יכניס לביתו, למרות שרוב הגנבים והכלבים חוששים שיזלזלו בהם.

דף יב משנה לב"ש אין להוציא קטן לולב וס"ת לרה"ר ובי"ה מתירים. **גמרא** תנא שנה לפני רב יצחק בר אבדימי שהשוהט עולת נדבה ביו"ט לוקח, אמר רב יצחק שזה רק לב"ש שסוכרים שלא אומרים מתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה גם שלא לצורך, ולב"ה מתוך שהותר לצורך הותר גם שלא לצורך וא"כ מתוך שהותרה שחיטה לצורך הותר גם שלא לצורך, ורבה דוחה שניתן לומר שב"ש ובי"ה נחלקו אם נאמר דין עירוב והוצאה ביו"ט, שלב"ש יש דין עירוב והוצאה ביו"ט, ולב"ה רק בשבת ולא ביו"ט, שכתוב ולא תוציאו משא מבתכם ביום השבת, ומשמע רק בשבת ולא ביו"ט, ורב יוסף דוחה שממה שלא נחלקו בסתם אבנים א"כ רואים שנחלקו בהוצאה שלא לצורך, וכן דעת ר' יוחנן שנחלקו בהוצאה שלא לצורך, שתנא שנה לפניו שהמבשל גיד הנשה בחלב ביו"ט ואכלו לוקה ה', משום מבשל גיד ומשום אוכל גיד, ומשום מבשל בשר בחלב ומשום אוכל בשר בחלב, **עמוד ב** ומשום הבערה, ואמר לו ר' יוחנן שמתנת שהורמו ובישול ובישול לא מנאפו ואפילו אם כן זה רק לדעת בי"ש שלא אומרים מתוך שהותרה הבערה לצורך הותרה גם שלא לצורך, ולכן ילקה בדבר שלא אוכלים, אך לב"ה מותר שהותר לצורך הותר גם שלא לצורך ולא ילקה על הבערה ובישול שלא לצורך.

משנה לב"ש לא מוליכים לכהן ביו"ט חלה ומתנות אף שהופרשו מאתמול, ובי"ה מתירים, ואמרו ב"ש שיש גזירה שזה שחלה ומתנות ותרומה הם מתנה לכהן וכמו שלא מוליכים תרומה לכהן ביו"ט כך לא מוליכים חלה ומתנות, ובי"ה אומרים שדוקא תרומה אסור כי אסור להרימה ביו"ט אך חלה ומתנות מותר להרים ביו"ט. **גמרא** לכאורה אם מודרב ביוצאת שהורמו היום שנשחטו ונאפו היום ומה שהורם מאתמול שנשחט ונאפה אתמול, א"כ המשנה לא כר' יוסי ור' יהודה אלא כאחרים שר' יהודה אמר שלא נחלקו בי"ש ובי"ה על מה שהורם מאתמול שמותר להוליך עם המתנות שהורמו ושנשחטו ביו"ט, ונחלקו ההולכים בפני עצמם, שב"ש אסרו ובי"ה התיירו, ובי"ש למדו שחלה ומתנות הם מתנה לכהן כמו תרומה וכמו שלא מוליכים תרומה כך לא מוליכים חלה ומתנות, ואמרו ב"ה שתרומה אסור להרימה אך חלה ומתנות מותר להרים, ור' יוסי סובר שלכו"ע מוליכים מתנות, ונחלקו בתרומה שלב"ש אסור להוליך ולב"ה מותר, ובי"ה למדו שתרומה היא מתנה לכהן כמו חלה ומתנות וכמו שמוליכים אותם כך מוליכים תרומה, ובי"ש סוברים שמתנות מוליכים שמותר להרים, אך תרומה אסור להרימה וא"כ אסור להוליכה, ואחרים אומרים שלכו"ע לא מוליכים תרומה, ונחלקו רק בחלה ומתנות שלב"ה מוליכים ולב"ש לא מוליכים, ולאאורה שמתנינו כאחרים, ורבא אומר שלא כתוב במשנה שהורמו מהיום ושנשחטו מהיום, וכתוב שהורמו והיינו מאתמול, אך מה שנשחט היום מותר, אך לפ"ו המשנה כר' יהודה ולא כאחרים ויש לומר שגם לאחרים רק מה שנשחט אתמול אסור, ונחלקו על ר' יהודה כשסופל על מה היום שלר' יהודה מותר ולא אחרים אסור.

שמואל פסק כר' יוסי, לרב טובי בר נחמיה היה חבית יין של לרומה, ושאל את רב יוסף אם מותר להביאה לכהן ביו"ט אמר לו שמואל פסק כר' יוסי ומותר.

לבעל הבית של רבא בר רב חנן היה חבילה של חרדל, ושאל אותו אם יכול לפרוך ולאכול הגרעינים ביו"ט, ולא ידע, ושאל את רבא והוא אמר שמוליכים מלילות ומפרקים קטניות ביו"ט, ואביי הקשה מהמולל מלילות בערב ביו"ט מלילות מנפח מיד ליד ואוכל, ואף בקנון ומתחוי ולא בטבלא נפה וכברה, ומשמע שמותר למלול רק בערב ביו"ט ולא ביו"ט, ויש לומר שמותר גם ביו"ט, וכתבו ערב ביו"ט אגב הרישא, ולפ"ו יש מציאות של תרומה שמותר לתרום ביו"ט, שהמלילות הם גמר מלאכה, ובמשנה כתוב שאין תרומה שמותר להפרישה ביו"ט.

דף יג יש לומר שנחלקו בזה תנאים שכתוב שאם הכניס שבילים לעשות מהם עיסה אוכל מהם עראי ופטור ממעשר ואם הכניס למוללן במלילות לרבי חייב, וא"כ תורם ביו"ט, ולר' יוסי בר' יהודה פטור, אך גם לר' יוסי בר' יהודה יכול להיות שתורמים ביו"ט אם הכניס שבילים לעשות מהם עיסה ונמלך למוללן ביו"ט, ויש לבאר במשנה שתרומה הכוונה רוב תרומה.

אביי אומר שנחלקו בשל שבילים, אך בקטניות נעשה טבל רק בעשיית החבילות, ולכאורה יש להביא ראייה מברייתא שמי שהיו לו חבילי תלתן של טבל יכול לכתוש ויחשב כמה זרע יש בהם, ויפריש כנגדו ולא על העץ, ולכאורה זה גם לר' יוסי בר' יהודה שאף שלגבי שבילים אינם טבל אך בתלתן נעשה טבל, ויש לדחות שם כרבי אך א"כ יכלו לחרוץ גם שבילים, אך גם אם נאמר שזה כר' יוסי בר' יהודה יכלו לחרוץ גם שאר מיני קטניות וכ"ש תלתן, אלא אם חידוש בתלתן שהעץ לא נחשב למרות שטעמו שונה לפר', וללישנא בתרא אביי אמר שנחלקו בשבילים אך בקטניות החבילה אינה טובלת לכו"ע, וקשה מהברייתא של חבילי תלתן שהוא טבל לפני הכתישה ומפריש על הזרע, וא"כ יש טבל בקטניות כשנעשה חבילה, ויש לומר שהוא טבל רק לענין תרומת מעשר כר"ל בשם ר' אבהו שאם הפריש מעשר ראשון בשבילים, יש לו כבר שם טבל לענין תרומת מעשר, אך לפ"ו יתן גם קודם כתישה ויאמר כמו שבביתך כך אתן, ויש לומר שקנסוהו, וכן שנו בברייתא שלוי שקיבל שבילים למעשרותיו יעשה אותם גורן, קיבל ענבים יעשה אותם יין, קיבל זיתים יעשה מהם שמן, ואז יפריש מהם מעשר לתת לכהן שכמו שתרומה גדולה לא ניטלת **עמוד ב** אלא מגורן או יקב כך תרומת מעשר ניתנת מהגורן והיקב, ולפ"ו לכאורה לא מספיק מחשבה שרק בתרומה גדולה מועיל מחשבה, ויש לומר שזה כר' אבהו בר גימל שלמד מהפסוק ונתשב לכם תרומתכם שגם בתרומה גדולה כר' בתרומת מעשר מועיל אומד ומחשבה, רבא מבאר שמעשר שני שהקדימו בשבילים נעשה טבל לענין תרומת מעשר כיון שכבר יצא עליו שם מעשר.

ר"ל אומר שמעשר ראשון שהקדימו בשבילים פטור מתרומה גדולה שכתוב והרומת ממנו תרומת ה' מעשר חן המעשר שנותן רק מעשר ממעשר ולא תרומה גדולה תרומת מעשר מהמעשר, ושאל רב פפא שגם הקדימו בכרי יהיה פטור, אמר לו אביי שע"ז נאמר מכל מעשרותיכם תיימו את תרומת ה' וההבדל הוא שקודם שנעשה צדן פטור ואם הפריש אותו שנעשה דגן חייב.

המקדש שגורן מקלף כל אחד ואחד ללא מעשר, אך אם קילף ונתן לתוך ידו חייב, ואמר ר"א שאותו הדין לענין שובל אחד מותר ואינו מפרק, ואסור לתת לידו, אך ראינו שנשוחתים של רב ור' חייא קילפו עבורם בשבת, ויש לומר שר"א דיבר על הסיפא שמולל חיטים אחת אחת ואוכלם ואין לתת לתוך חיקו ור"א אמר שכך הדין לענין שבת, ור' אבה בר ממל הקשה שגם ברישא כל דבר שלענין מעשר

פרק יום טוב

עמוד ב משנה לכתחילה לא מבשלים מיו"ט לשבת, אך מותר לבשל עבור יו"ט ומה שנשאר נשאר, אך אם עושה תבשיל מערב יו"ט יכול לסמוך עליו לבשל עוד ביו"ט עבור שבת, ולב"ש דוקא ב' תבשילים ולב"ה אפילו אחד, ודג וביצה שעליו נחשב ב' תבשילים, ואם אכלו לתבשיל או שאבד לא יבשל ביו"ט, ואם נשאר כל שהוא ממנו יכול לסמוך עליו לשבת. **גמרא** ושמאל יש אסמכתא לעירוב תבשילים מהפסוק זכור את יום הערב שיש לזכרו ממי שבא להשכיחו, ורבה אומר שהטעם הוא שיברור מנה יפה עבור שבת ועבור יו"ט, ולרב אשי הטעם הוא כדי שיאמרו שאם אסור מיו"ט לשבת ק"ו שאסור מיו"ט לחול, ולכאורה יש לדייק מהמשה שסומך על תבשיל מערב יו"ט ולא ביו"ט כדי שלא יאמרו, ולטעמו של רבא מותר גם ביו"ט עצמו, ויש לומר שבאמת מותר אלא גזרו שמא יפגע, ויש תנא שלומד מהפסוק את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו ולמד מזה ר"א שאופים רק על האפיו ומבשלים רק על המבושיל, וזה אסמכתא לעירוב תבשילין.

ר"א דרש ביו"ט מהלכותיו ויצאו חלק, אמר כנראה שיש להם הרבה אוכל בחביות גדולות, ויצאו עוד אחר שהם בעלי חביות, וכשיצאו עוד אמר שהם בעלי כדים, וכשיצאו עוד אמר שהם בעלי לינין, וכשיצאו עוד אמר שהם בעלי כוסות וכשהתחילו עוד לצאת אמר שהם בעלי קלה, ונתן בנשאים עניניו והתחילו פניהם משתנים, אמר להם שהוא כועס רק על מי שיצאו שהניחו חיי עולם לעסוק בחיי שעה, וכשהלכו לביתם אמר להם לך אכלו משמנים ושנתו מתמקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדונינו ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעורכם.

ר"א קרא ושמחת יו"ט חיי שעה אף שזה מצוה, אך ר"א סובר שזה רשות שהוא אמר שביו"ט או יאכל כל היום או ילמד כל היום, ולר' יהושע יחלק חציו לה' וחציו לכהן, ויחנן אומר שנחלקו, שכתוב בפסוק צלחת לה' אלוקין, ובפסוק אחר כתוב צצרת תהיה לכם לר"א או כולו לה' או כולו לכם ולר' יהושע חציו לה' וחציו לכם.

רב חסדא מבאר לאין נכון לו הכוונה למי שלא הניח עירוב תבשילין, וללישנא בתרא למי שאין לו כדי להניח זה מועיל אך למי שיש לו ולא הניח הוא פושע.

ר' יוחנן אומר שר"ש בן אלעזר ביאר את הפסוק כי חדות ה' היא מעורכם שה' אומר בני לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו כי ואני פורע, ועוד אמר ר' יוחנן משמו שהרצה שיתקיימו נכסיו יטע בהם עץ אדר שהוא ניכר על שמו, שכתוב אדיר במרום ה', או אדר כשמו שאומרים האנשים אדר שמתקיים אדר דורות דורות, וכן שנו בברייתא ששרה ישלח בה אדר אינה נגזלת ונחמסת ופרותיה משתמרים,

דף טז רב תחליפא אחיז של רבנא חוננא אמר שמונותיו של אדם נקצבים לו מר"ה עד יו"כ חוץ מהוצאתיו לשבת ויו"ט, והוצאתיו לת"ת של בניו שאם פחת פוחתים לו ואם מוסיף מוסיפים לו, ור' אבהו למד את זה מהפסוק תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגיגתו שזה חג שמתכסה בו החודש, וזה ר"ה וכתוב אח"כ כי חוק לישאל הוא משפט לאלוקי יעקב, והחוק הכוונה למונות שכתוב ואלו את חוקם אשר נתן להם פרעה ומר וטו"א למד מהפסוק הטריפני לחם חוקי.

אמר על שמאי שאכל כל ימיו לכבוד שבת, שאם מצא בהמה נאה אמר זו לשבת וכשמצא אחרת נאה יותר לקחה ואכל את הראשונה בחול, ומידת הלל היתה של כל מעשיו לשם שמים שכתוב ברוך ה' יום יום וסמך שלשבת יגיע לו היפה, וכן נחלקו בברייתא שלכ"ש מיום ראשון לשבת ובי"ה אמרו ברוך ה' יום יום.

ר' חמא בר חנינא אמר שהנותן מתנה לחבירו לא צריך להודיעו שכתוב ומשה לא ידע כי קרן עור פניו, ויש להקשות מהפסוק לדעת כי אני ה' מקדישכם ודרשו שה' אמר למשה מתנה טובה יש לי בבית נגזו ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישאל לך להודיע להם, ולמד מאשן רשבי"ג שהנותן מתנה לתינוק לא יודיע לאמו, ויש לחלק שמתנה שעשויה להתגלות אין צריך להודיע, ואם אינה עתידה להתגלות צריך להודיע, ואם שבת עשויה להתגלות, אך מתן שכרה אינו עשוי להתגלות.

כשנותן מתנה לתינוק יעשה עליו סימן בשמן ובצבע כחול סביב עינו שאמו תשאל אותו, ובזמן שחוששים לכשפים עושה לו סימן מהמין שנתן לו.

ר' יוחנן אמר בשם רשב"י שהכל ה' נתן לישאל בפרהסיא מלבד שבת שניתנה בצננה שכתוב ויש ובין בני ישראל את היא לעולם, אך לפי"ז לא יעניש ע"ז הנכרים שלא קבלוהו, ויש לומר שה' יודעים משבת את אינם יודעים מן שכרה, או שהם יודעים מתן שכרה אך אינם יודעים מהנשמה יתירה, שר"ל אומר שהקב"ה נתן נשמה יתירה מער"ש, ובמצו"ש ניטלת ממנו שכתוב וינפש ודורשים וי אבהו נפש.

לאב"י דוקא תבשיל מועיל לעירוב ולא פת, ואין לומר שהטעם הוא שצריך לפתן ופת אינה לפתן, אך א"כ לא יעשו עירוב בדייסא שהיא אינה לפתן כמו שאמר ר' זירא שהבליים טפשים שהם אוכלים להם בלחם והיינו דייסא, ור' נחומי בר זכריה אמר שעושים עירוב בדייסא, אלא הטעם הוא שצריך שמהו שפחות מצוי ולכן עושים עירוב בדייסא שהיא פחות מצויה, וללישנא בתרא אב"י אמר שאין עושים עירוב בפת ואין לומר שצריך שמהו שפחות מצוי ופת מצויה שא"כ יעשו עירוב בדייסא, ור' נחומי בר זכריה אמר שלא עושים עירוב בדייסא, אלא שצריך לפתן ופת אינה לפתן, וגם דייסא אינה לפתן כדברי ר' זירא שהבליים טפשים שאוכלים להם בלחם.

ר' חייא אמר שיכול לסמוך לעירוב על ערשים שבשולי הקדירה, ודוקא כשיש בהם כזית, רב יצחק בר רב יהודה אומר שיכול סמוך על השמנונית שבסכין לעירוב כשגוררה, ודוקא כשיש כזית, רב אומר שיכול איסור בישול עכו"ם בדגים קטנים מלוגורא ואמר רב יוסף שגם אם צלצם אכלו כדברי יב"ל לסמוך עליו לעירוב תבשילין אך אם הנכרי עשאו כבר כסא דהרסנא מטוגן בקמח אסור **עמוד ב** והחידוש הוא שלא אומרים ששמן הדג הוא העירוב והוא נאכל כמו שהוא חי, אלא הקמח עיקר ואסור.

ר' אבא אומר שצריך שיהיו עירוב והסתפקו אם מספיק כזית לכולם או שצריך כזית לכל אחד, והוכיחו מדברי רב שמספיק כזית בין לאחד בין למאה, ואין להוכיח מהמשנה שאומרת שאם אכלו או שאבד לא יבשל עליו ואם נשאר כל שהוא יכול לסמוך עליו לשבת, ולכאורה כל שהוא הוא גם פחות מכזית, ויש לומר שמדובר שנשאר כזית, ואין להוכיח מהברייתא שהמשנה היא שצריך זה חלי ואף כדוש שלוק ומבושל וכן קוליים האיספנין שנתן עליו חומץ מערב יו"ט צלצלו וסופו אין לו שיעור, ומשמע שאין שיעור, ויש לומר שלמעלה אין לו שיעור אך צריך לפחות כזית.

רב אומר שעירוב תבשילין צריך דעת, ופשוט שצריך דעת המניח, אך יש להסתפק אם צריך דעת מי שהניחו לו, והוכיחו מאבי של שמואל שעירוב עבור כל נהרדעא וכן ר' אמי ור' אסי עירוב על כל טבריה, ר' יעקב בר אידי הכריז שהם שלא הניח עירוב יסמוך על שלו, ור' נחומי בר זכריה אמר שזה מועיל בתוך תחום שבת.

עיוור אחד היה מסדר ברייתות לפני שמואל וראהו שהיה עצוב אמר לו מדוע אתה עצוב אמר לו ששכח להניח עירוב תבשילין, אמר שמואל שיסמוך על שלו, ושנה אח"כ ראהו שהיה עצוב ואמר לו ששכח אמר לו שהוא פושע ויכול מותר לו, ושנה אח"כ אין מערבים עירובי חצירות ותחומין ביו"ט שחל בערב שבת, לרבי ניתן לערב עירוב חצירות אך לא עירוב תחומין שזה דבר שאסור גם ביו"ט ואין לאסור עירוב חצירות שאין איסור הוצאה ביו"ט, רב פסק כת"ק ושמואל פסק כרבי, והסתפקו אם

הלכה כרבי תהלי או להחמיר, ויש להוכיח ממה ששלח ר"א לגולה שיש להניח כמות כמו בבבל שרבי מקור והחכמים אוסרים, אלא רבי אסור והחכמים מתירים ויש להוכיח ממה שרב תחליפא נהג כשמואל ואמר עליו רב שתחלת הוראתו של ת"ח זה הוא לקלקול, ומשמע ששמואל הורה להקל ולכן זה לקלקול אך לחומרא אין שייך לומר לקלקול, ויש לומר שכיון שרבים שוכחים ומטלטלים לכן הוא לקלקול.

דף יז רב חסדא פסק בשם רב הונא כרבי ולאסור.

לב"ש יו"ט שחל בשבת אומר ח' ברכות ויחל שבת בפני עצמה וכן על יו"ט בפני עצמו ולב"ה אומר ז' ובברכה אמצעית אומר ז' בערבת שחיות ומנחה, ומזכיר בעבודה מעין היום, ולרבי חותם מקדש השבת וישראל והזמנים, אחד שנה לפני רבינא מקדש ישראל והשבת והזמנים, אמר לו רבינא שישאל לא מקדשים את השבת אלא היא מקדשת מעצמה, אלא אומר מקדש השבת וישראל והזמנים וכן פסק רב יוסף.

חל ר"ח אומר ח' בשבת מתפלל ז' בערבת שחיות ומנחה, ומזכיר בעבודה מעין המאורע ואם לא אמר חזור, ולר"א אומר בהודאה, ובמוסף מתחיל במוסף של שבת ומסיים בשל שבת ואומר קדושת היום באמצע, ורשב"ג ר"ו ישמעאל בן ר' יוחנן בן ברוקה אומרים שכלל פתולת היום מזכיר קדושת היום בברכה אמצעית, ואמר רב הונא שאין הלכה כזה הנה.

רב אומר שיכול להניח עירוב תחומין מיו"ט לחבירו ולהתנות, ורבה אמר שיכול להניח עירוב תבשילין מיו"ט לחבירו, ולרב כ"ש שיכול להתנות על עירוב תבשילין, אך לא רבים יתכן שלעירוב תחומין לא יתנה שלא קונים שבייתה ביום של איסור, **לא אופים** מיו"ט לחבירו אך יכולה אשה למלואת קדירה בשו"א שצריכה רק חתיכה אחת, וכן יכול נחנים למלואת חבית מים אף שהוא צריך רק קיתון אחד, אך אופה רק מה שהוא צריך, ור"ש בן אלעזר סובר שאשה יכולה למלואת תנור פת שהיא נאפית יותר יפה כשהתנור מלא, ורבה פסק כמותו.

הסתפקו במי שלא הניח עירוב תבשילין אם הוא וקמחו נאסרו ואינו יכול להקנותו לאחרים או שרק הוא נאסר והקמח שלו מותר ויכול להקנותו לאחרים, וישנה ברייתא מפורשת שמי שלא הניח עירוב תבשילין לא יאפה ויבשל או יטמין לא לעצמו ולא לאחרים, אך אחרים אופים ומבשלים לו ומקנה להם קמחו, והסתפקו אם אפה ללא עירוב אם מותר לאכול **עמוד ב** ולכאורה יש להוכיח מהברייתא שלא כתוב שאם עבר ואפה מותר, ורב אדא בר מתנה דוחה שכתוב שהיא יכולה לכתחילה ולא אם עבר איסור, ולכאורה יש להוכיח מברייתא אחרת שמי שהניח עירוב תבשילין יכול לאפות לבשל ולהטמין ויכול לאכול את עירובו אך אם אכלו קודם שאפה או הטמין לא יאפה או יבשל ויטמין לו ולא לאחרים, ואחרים לא יאפו ויבשלו עבורו אך יכול לבשל ליו"ט ואם נשאר יאכל בשבת, אך לא יאפה ואם העירם אסור, וא"כ רואים שהמבשל ללא עירוב אסור, ורב אשי דוחה שהערמה חמור יותר ממזיד, ור"ז בר יצחק אומר שזה כחונניה שאומר בשם ב"ש שאופים רק אם עירוב בפת, ומבשלים רק אם עירוב בתבשיל וטומנים רק אם היו חמין טמונים מערב יו"ט, ולב"ה יכול לערב בתבשיל אחד ולבשול בו מה שרודה, ואין להוכיח מהמשנה שהמעשר פרותיה בשבת בשוגג יכול לאכול ובמזיד לא יאכל, שיתכן שמדובר כשיש לו פירות אחרים, ואין להוכיח מהמשנה שהמטביל כליו בשבת בשוגג יכול להשתמש ובמזיד אסור, שיתכן שמדובר כשיש לו כלים אחרים או שיכול לשאול מאחרים, ואין להוכיח ממה שנאסר ממה שבושל בשבת במזיד ובשוגג מותר שיתכן שאיסור שבת חמור יותר.

משנתינו לא כר"ש בן אלעזר שסובר שב"ה מודים שצריך ב' תבשילין ונחלקו רק בדג וביצה שעליו, שלכ"ש הוא כתבשיל אחד ולב"ה הוא כב' תבשילין, וב"ש מודים שאם נתן בצינה מבשלת או שריסק בתוכו כרתי שנחשב ב' תבשילין, ורבא פוסק כחנן של משנתינו ברעת ב"ה שמספיק תבשיל אחד.

אב"י אומר שאם התחיל ללוש עיסה ונאבד העירוב תוך כדי יכול לגמור העיסה.

משנה לב"ש יו"ט שחל אחר שבת יטביל הכל לפני שבת, ולב"ה כלים קודם שבת ואדם בשבת ולכו"ט מותר להשיק מים בכלי אבן לטהרן אך לא מטבילין מותר להטביל בייב"ט מגב לגב והוא רק מטבילה לחומרה ומחבורה לחבורה. **גמריא** לכו"ט לא טובלים כלים בשבת, ורבה מבאר שגזרו שמא יטול ועיבדו ד' אמות ברה"ד

דף יח אמר אב"י שמי שיש לו בור בחצרו לא נגזרו בו, אמר רבה שגזרו בכלום אגב בור ברה"ד, אך זה שייך רק בשבת וביו"ט אין איסור הוצאה, ויש לומר שגזרו יו"ט משום שבת אך במשנתינו רואים שהתירו להשיק ולא גזרו אגב טבילה, ויש לומר שמה שמשק רואים שאין לו מים יפים וא"כ הוא נזהר בהם ולא גזרו בדבר שאינו שכיח, ולכאורה קשה ממה שמותר לדלות בדלי טמא והוא נטהר ולא גזורים בו שיטבילנו בפני עצמו, ויש לומר שאין לגזור כיון שמתירים לו רק בצורה זו א"כ הוא זוכר, ואין להוכיח ממה שהתירו לטבול כלים שנטמא ביו"ט ולא אסור כלי שנטמא מערב יו"ט, ויש לומר שזה דבר שאינו שכיח שיטמא ביו"ט ולא גזרו בכך, ואין להוכיח ממה שאסור להטביל ביו"ט כלי שנטמא באב הטומאה אך מותר לטבול כלי שנטמא בולד הטומאה, ולא גזרו, שיש לומר שולד הטומאה הוא רק לגבי חנינים שהם רזינים ולא גזרו בהם, ואין להוכיח מדברי רב חייה שגדה שאין לה בגדים שהורים יכולה הערשים לטבול בגדיה, ולא גזרו שמתבילים בפני עצמם, ויש לומר שכיון שהתירו לה רק בצורה זו א"כ היא זוכרת ולא גזרו בה,

רב יוסף אומר שמה שגזרו בטבילת כלים ביו"ט הוא שמא יסחוט, ואב"י מקשה שזה שייך רק במה שיכולים לסחוט, ובכלי שאינם בני סחיטה יש לומר שגזרו משום כלים בני סחיטה ושאל אותו את מה ששאל על רבה ותיקור רב יוסף לו כמנהו,

רב ביבי אומר שגזרו שמא ישהה, ורבה אומר שאסור שזה נראה כמתקן כלי, ואדם נראה שטובל להתקור, אך ניתן לומר כך רק במים יפים ולא ברעים, ואמר ר"ז בר יצחק **עמוד ב** שבשבר אדם טובל אפילו במי מרשה, אך כ"ז בימות החמה ואבימות הגשמים ניתן לומר שלעתיים אדם בא מהשהה בלבוש בטיט או ציאה טובל אפילו בימות הגשמים, וכ"ז בשבת שמותר לרחוץ אך ביו"ט לא יכול להתרחץ כלל, ורבה אומר שאין דבר שמותר בשבת ואסור ביו"ט והואיל ומותר בשבת מותר גם ביו"ט, אך רבא עצמו אינו סובר והואיל שהמשנה אומרת שהחושש בשינוי לא יגמע בהם חומץ אך יכול לטבול בו כדרכו ואם התרפא התרפא, והקשו מברייתא שאומרת שלא יגמע ויפלוט אך יכול לגמוע ולבלוע, ואב"י ביאר שהמשנה דיברה בגומע ופולט ורבא מבאר שהמשנה אסרה גם לבלוע אך קודם טביל מותר, ואחר טביל אסור שגנראה לרפואה, ולא אומרים והואיל ומותר קודם טביל יהיה מותר גם אח"כ, ויש לומר שרבא חזר בו מדבריו שם, ואין לומר שהוא חזר בו מדבריו בטבילה שהרי יש ברייתא שאומרת שחייבי טבילות טובלים כדרכם בט' באב וביו"ט.

שמואל מבאר במשנה שלא מטבילים כלי ביו"ט לטהרו אגב השקת מימיו, ולכאורה רבי ורבנן חלקו על המשנה, שרבי אמר שלא טובלים כלי לטהרו אגב מימיו וגם לא משיקים המים בכלי אבן לטהרם, ולאחכמים מטבילים כלי אגב מימיו וכן משיקים מים בכלי אבן לטהרם, ולרבי קשה מהשקה ולרבנן קשה מטבילה, ויש לומר שהמשנה כרבי ובברייתא הוא התיר להטביל ביו"ט, והוא אסר השקה רק בשבת או שהמשנה כרבנן ורק בשבת נאסר הטבילה אגב מימיו.